

SISEMINISTEERIUM

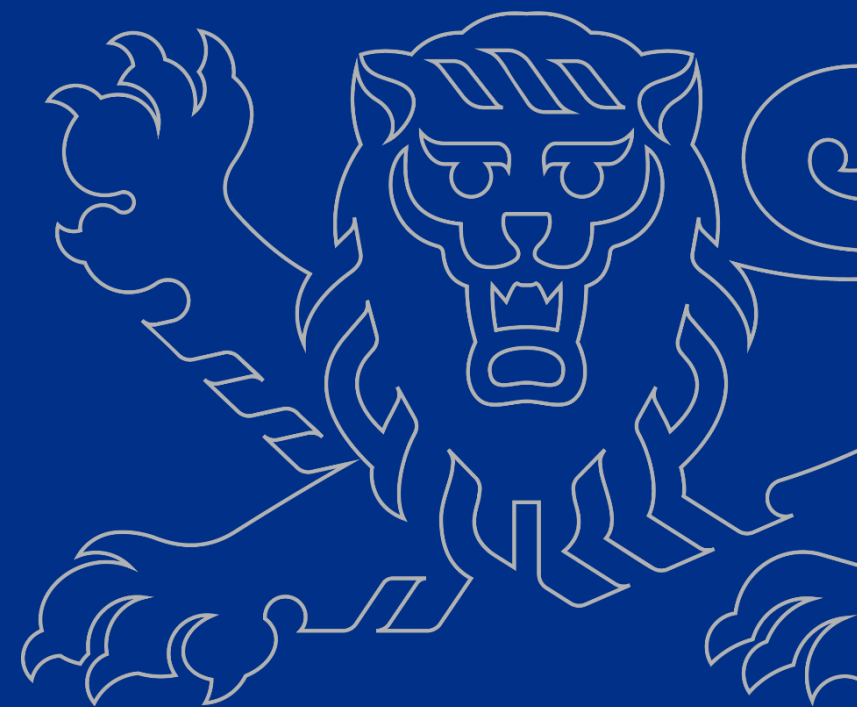
Kogukondade ja KOV koostöö kriisideks valmistumisel

Kodanikuühiskonna innovatsioonifond

Martin Tulit

Kodakondsuspoliitika ja kodanikuühiskonna osakond

16. aprill 2024

Strateegilised alused

Sidus Eesti arengukava 2021-2030

- **ÜLDEESMÄRK: Eesti on sidus ja kaasav ühiskond**
  - Eesti on kestlik rahvusriik, riik, kus kõigil on hea elada.
  - Eesti inimesed on koostöömeelsed, jagavad ühist kultuuriruumi ja tunnevad ühtekuuluvust, sõltumata emakeelest, kultuuritaustast või elukohast.
  - Mitmekesises Eestis jagavad inimesed demokraatlikke väärtusi ja kannavad ühtset Eesti identiteeti.
  - Riigi tegevus on inimesekeskne ja toetab kogukondade arengut. Kõik inimesed tunnevad, et nad on väärtustatud ja kaasatud.
  - Eesti inimesed soovivad oma elu Eestiga siduda, nad osalevad aktiivselt kogukondlikus ja ühiskondlikus elus ning aitavad kaasa riigi arengule – selleks on neil palju mitmesuguseid võimalusi nii Eestis kui ka võõrsil elades.

Strateegilised alused

Programm „Kogukondlik Eesti“ eesmärk:

Kogukondade võimekuse suurendamine

- Soovime saavutada olukorra, kus kogukondi tunnustatakse oluliste osalistena ja nad osalevad aktiivselt kohaliku elu- ja toimekeskkonna kujundamisel
- Toimib eri poolte võrgustamine ja koostöö
- Juurutatakse ja arendatakse süsteemset võrgustikupõhist kaasamist ja kogukondade võimestamist

Tegevussuund: **Võimestame kogukondi otsustusprotsessides osalema:**

- arendame asumi- ja külaseltside tegevust
- toetame KOV-ides vabaühenduste rahastamise läbipaistvust ja suurendame KOV-i ametnike teadlikkust kodanikuühiskonnast
- rakendame kogukonnakeskse lähenemisviisi mudelit ehk aitame kohalikel omavalitsustel määratleda ja kaardistada koos kohalike elanikega oma kogukonnad ning kaasata neid otsustusprotsessidesse pakkudes selleks senisest mitmekesisemaid võimalusi

Strateegilised alused

Siseturvalisuse arengukava 2020-2030

ÜLDEESMÄRK

- Eesti inimesed tunnevad, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Koostöös parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.

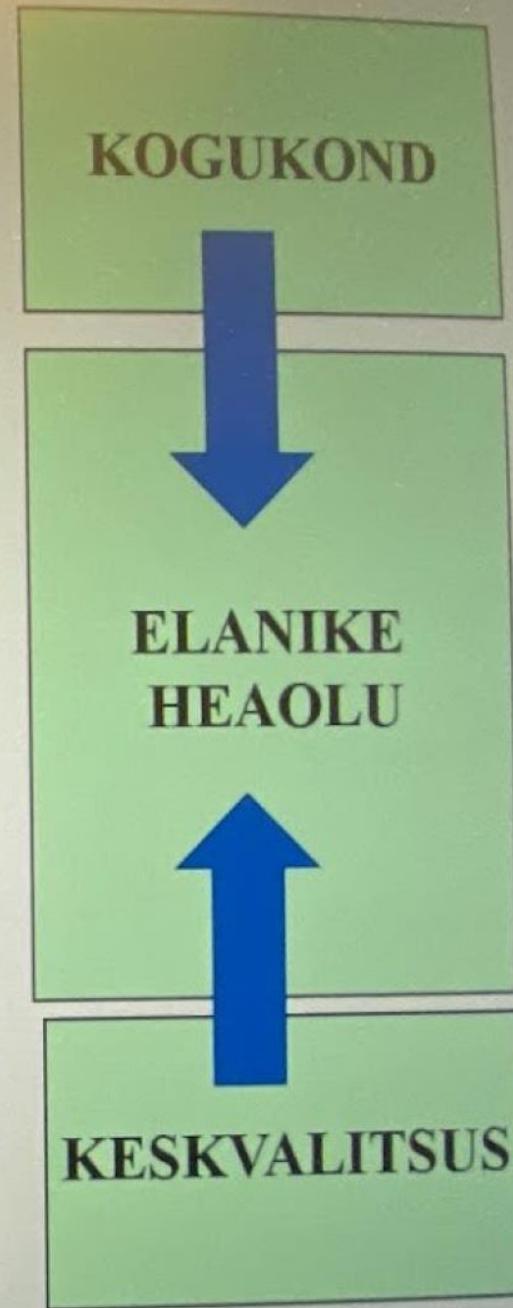
Alaeesmärk: **Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine**

- Eesti on ohutu elukeskkonna ja turvaliste kogukondadega ühiskond, kus elanikud oskavad turvalisusriske märgata, neid vältida ja vajadusel neile adekvaatselt reageerida. Tehakse mitmekesist ennetustööd, mida **iseloomustab valdkondade ülesus, kogukonnakesksus ja eri partnerite koostöö**. Igaühe kaasatus ja panus iseenda ning kogukonna turvalisusesse vähendab ohtu elule, tervisele, keskkonnale ja varale.

Kohaliku omavalitsuse rollid ühiskonnas

**VALD
LINN**

KOGUKONDLIK ülesanne	Kogukonna toimimise tagamine	Märkamine Lepitamine Koostöö- ja koosloome
DEMOKRAATIA ülesanne	Demokraatia tagamine	Kaasamine Iseseisev otsustamine kohaliku elu küsimustes
TEENINDUS ülesanne	Avalike teenuste tagamine	Kultuuriteenused Kommunaalteenused Haridusteenused Sotsiaalteenused jt
ARENDUS ülesanne	Majanduskeskkonna tagamine	Majanduskeskkonna arendamine, võrgustike kujundamine

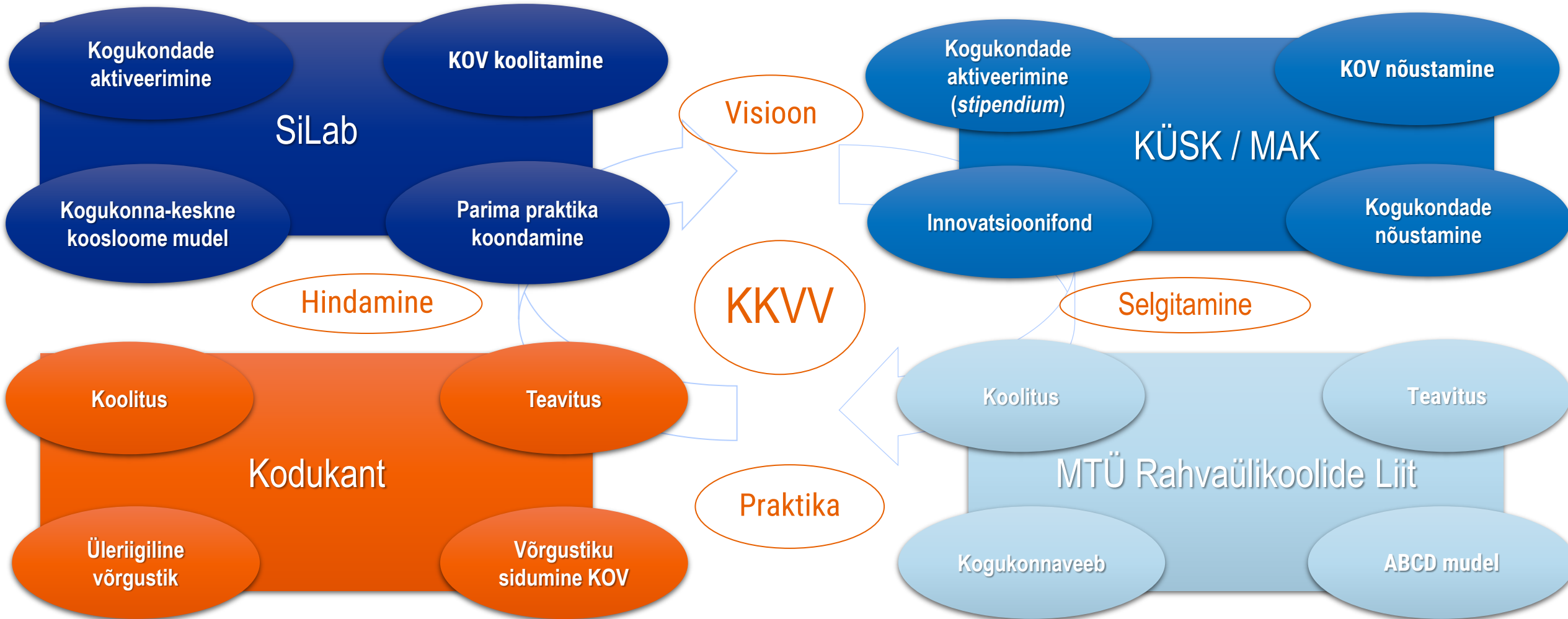

Kogukonnakeskne valitsemissviis

- **Koostöömeetod**, mille kohaselt KOV eestvedamisel selgitatakse välja sõltumata valdkonnast inimeste heaolu häirivaid probleeme ja leitakse neile lahendus üheskoos elanikkonnaga piirkondliku kogukondlikkuse järgi
- **Keskne printsiip – kaasatus**
  - + kõigil kogukonnaliikmetel oleks võimalus osaleda neid ja kohalikku elu/heaolu puudutavates otsustusprotsessides ning otsustes kaasa rääkida
  - + keskmes on kaasamise regulaarsus ja süsteemsus, mis on võimalik saavutada võrgustike moodustamise ja arendamise kaudu
  - + kaasamisformaatide käivitamine ja loomine, kujundamine ning korraldamine

Kogukonnakeskse valitsemisviisi arendamine / juurutamine

Siseministerium – strateegia ja üldine visioon

SiM kodanikuühiskonna strateegilised partnerid

MTÜ Eesti Rahvaülikoolide Liit koostöös MTÜ-ga Maakondlikud Arenduskeskused
Eesti Külaliikumine Kodukant

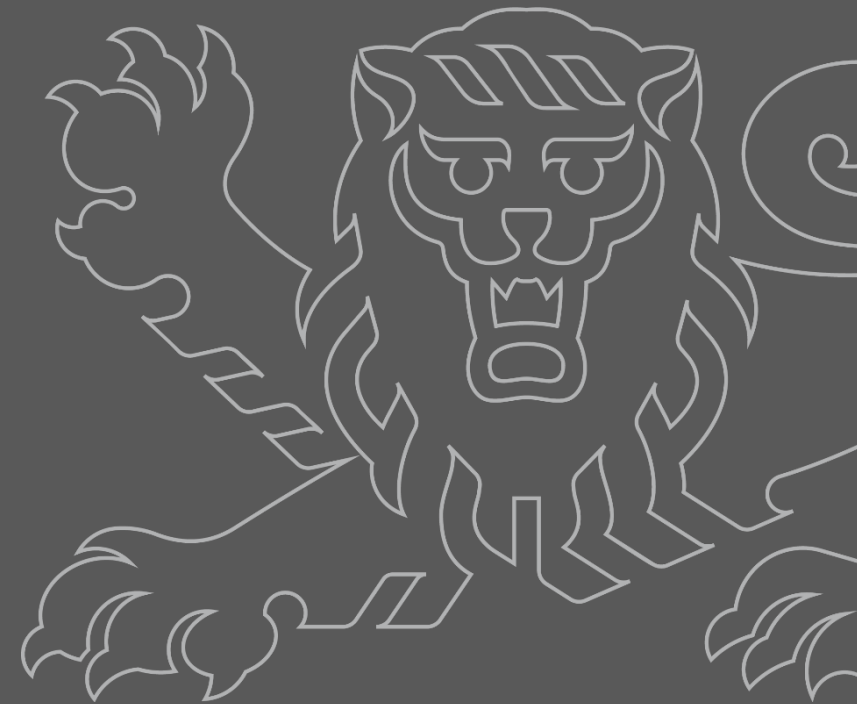
- Mõlemad partnerid viivad ellu piirkondlikele kogukondadele suunatud praktilisi tegevusi kogukonnakeskse valitsemisviisi rakendamiseks.
- Tegevuste tulemusena on suurenenud kogukondade kaasatus ja osalus kohaliku elu ja heaolu kujundamisel ning otsuste tegemises.
- Kuna kogukondadel on ka oluline roll kriisidega toimetulekus, siis on partnerluse eesmärgiks tõsta kogukondade teadlikkust ja valmisolekut kriisides hakkama saamisel, sh KOV-ide teadlikkust kogukondade kaasamise võimalustest.

SISEMINISTEERIUM

Kodanikuühiskonna innovatsioonifond 2024

Innovatsioonifond – eesmärk

- **Kogukonnakeskse valitsemisviisi praktikas rakendamine**
- Kogukonnakeskse valitsemisviisi põhimõttel:
  - **Millised on vajadused?**
Elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamine piirkonnas
  - **Kuidas ja mida lahendada?**
Kohalikke olusid ning võimalusi arvestades **elanikkonnakaitse võimekuse suurendamine**

Innovatsioonifond – toetatavad tegevused

1. ARUTELUD/KOOSLOOME

Kogukonnasiseste, KOV ja kogukondade vaheliste **arutelude korraldamine elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks**

2. INVENTAR

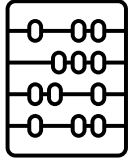
Kohalikke olusid ja võimalusi arvestades elanikkonnakaitse vajaduste lahendamiseks põhjendatud **tegevuste elluviimist, teenuste tellimist ja/või inventari soetamist**

Innovatsioonifond

- Eelarve **875 000€ + 2023. a jääk**
  - Eelarve ja taotlused KOV-põhised
  - Toetuse määr 100% ehk omafinantseeringu nõue puudub
- **Max. toetussumma KOV-i kohta:**
  - baaskomponent (2500€)
  - SKP elaniku kohta maakondade lõikes (SA andmetel)
  - rahvaarvu komponent 01.01.24 seisuga (RR andmetel)

Innovatsioonifond – rakendamine

1. Taotlusvooru tingimuste ja korra kehtestamine – vastutaja SiM
2. Taotluskeskkonna seadistus ja vooru välja kuulutamine – vastutaja **KÜSK**
3. Taotleja(d) – **avalikes huvides tegutsev MTÜ või seltsing**
4. Ekspertiis ja kooskõlastus – **Päästeamet** (kinnituskiri)
5. Kooskõlastus – **KOV** (kinnituskiri)

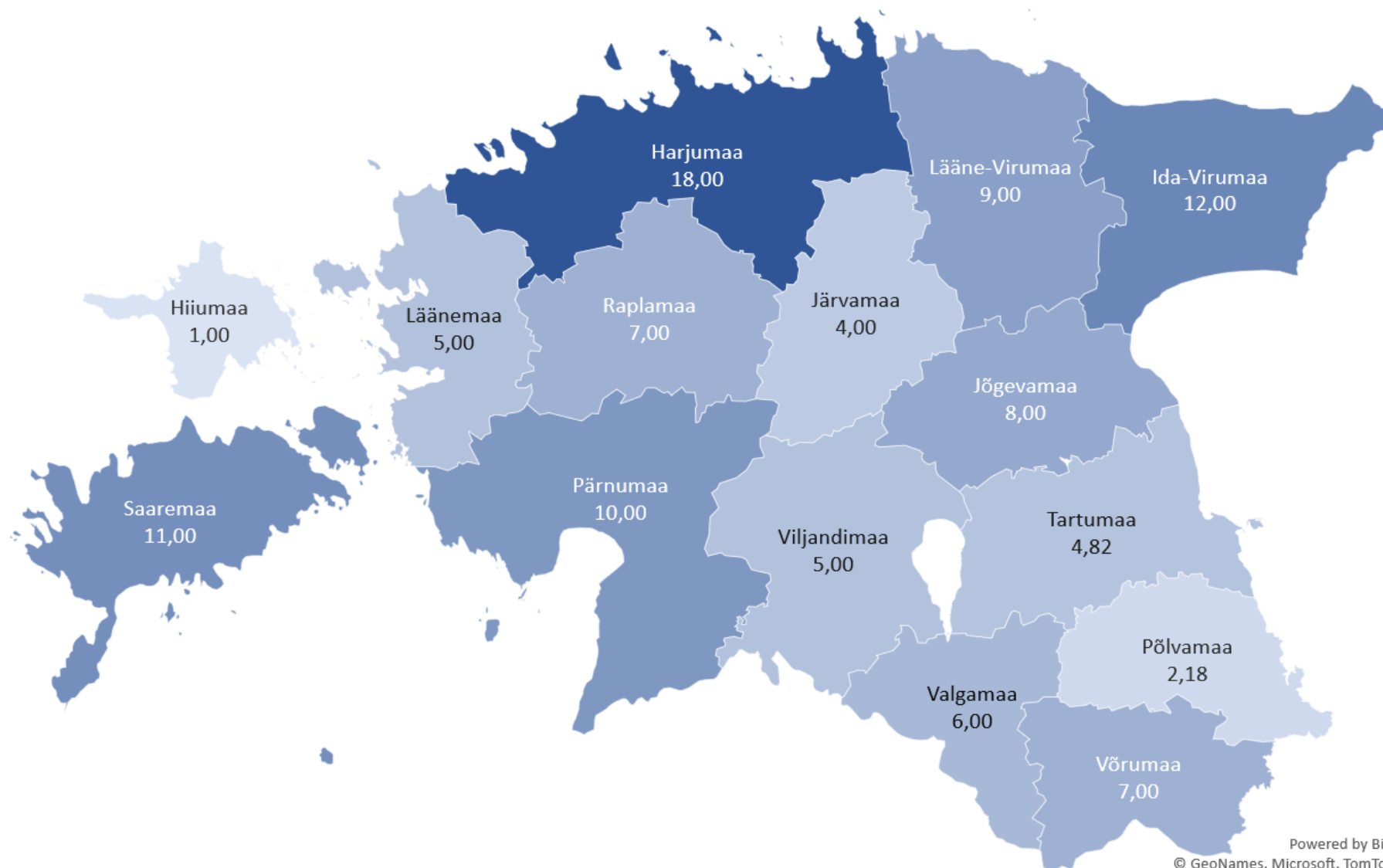

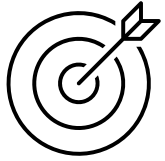
2023 tulemused

- Kokku 110 taotlust kogusummas ca 870 000€
- Taotlused 85% KOV-idest (67), 15% jätsid võimaluse kasutamata (12)
- Heakskiidetud rahastussumma ca **707 000€**
- Suurima eelarvega projekt ca 75 000€

Taotluste jagunemine maakondades

Planeeritud tegevused

- Osaliselt ehitus- ja renoveerimistegevused
- Kriisiplaanide, sh evakuatsiooniplaanide, koostamine
- Teemaatilised koolitused
- Elanikkonnakaitse koostöövõrgustiku loomine
- Inim- ja tehniliste ressursside andmebaasi loomine
- Uuringud
- Kogukonna kodulehe uuendamine

Inventari soetused

Generaatorid

Minibussid

**Vaatlus-
seadmed**

Telgid

Hüdrofoorid

**Meditsiini-
kohvrid**

**Võimekus
generaatori
ühendamiseks**

Droonid

**Esmased
kriisivarud**

**Toidu-
tegemiseks
vajalik**

Infotahvlid

Välivoodid

Akupangad

**Kütuse- ja
joogivee
mahutid**

Haagised

Välikäimlad

Käivitusabi

**Mobiilne
kütusetankur**

Innovatsioonifond – tagasiside

- KOV-ides puudu inimene, kes teemaga tegeleb/tegeleks
- Rahalised vajadused suuremad kui fondis ette nähtud
- Miks ei saa KÜ, KOV olla taotleja
- Linnades vähe MTÜ-sid/seltse, kes taotleksid
- Positiivne, et ei ole tegemist „nobedate näppude vooruga“
- Positiivne – kogukondade ja KOV suhtlus; fond kui lisavõimalus elanikkonnakaitse vajaduse katmiseks

Täna!

Martin Tulit

Kodakondsuspoliitika ja kodanikuühiskonna osakond

martin.tulit@siseministeerium.ee

